

надання послуги, поліпшенням комфортабельності перевезень, удосконаленням тарифної політики та покращенням рівня інформаційного забезпечення клієнтів включаються до *створення та удосконалення автотранспортної послуги*. До *розвитку матеріально-технічної бази (МТБ) та процесу ТО і ТР автомобілів* входять впровадження сучасного контрольно-діагностичного обладнання; поліпшення стану ресурсного забезпечення; розширення складської інфраструктури підприємства; покращення умов праці у майстернях та збільшення кількості гаражних приміщень. Таким чином, основним комплексним напрямом впровадження інновацій на АТП є удосконалення автотранспортних послуг.

Література.

1. Біліченко В. В. Інноваційні стратегії розвитку міського пасажирського транспорту у Вінниці / В. В. Біліченко, С. О. Романюк // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2012. – № 6 (177). – Ч. 1. 178 – 183 с.

2. Никитина Н. Ш. Математическая статистика для экономистов: учебное пособие. - 2е изд. переработано и дополнено / Н. Ш. Никитина. - М.: ИФРА-М, 2001. - 170 с.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ І ДОХОДІВ СКОТАРСТВА У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Мищенко В. С., асистент

Науковий керівник: Олійник О. В., д.е.н, професор

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Скотарство, як найбільш складна і надзвичайно важлива галузь сільського господарства, є найважливішим індикатором стану тваринницької галузі.

На сьогоднішній день єдиною реальною підтримкою сільського господарства, у тому числі і скотарства, є режим спрощеного оподаткування галузі. На відміну від механізмів дотацій чи іншої фінансової допомоги агросектору, акумуляція ПДВ сільгоспвиробниками на своїх спецрахунках – винятково прозорий механізм, і виробники могли його використовувати на цілі розвитку.

В умовах дії спеціального режиму оподаткування сільськогосподарських підприємств податком на додану вартість

виникають певні позитивні і негативні грошові потоки, які істотно впливають на формування доходів і витрат у скотарстві.

Треба пам'ятати, що податок на додану вартість є непрямим податком. Реальними його платниками є кінцеві споживачі продукції, хоча перераховують до бюджету цей податок практично всі суб'єкти підприємницької діяльності, у тому числі і сільськогосподарські підприємства. Але при оподаткуванні підприємств цим податком на загальних засадах сума податкового зобов'язання дорівнює сумі податкового кредиту і сумі податку до сплати. В результаті у підприємства не формується ні додаткових витрат, ні додаткових доходів. Так, до 2016 року сільськогосподарські підприємства, які застосовували спеціальний режим оподаткування, не сплачували ПДВ до бюджету, а перераховували 100 % суми податку на свої спеціальні рахунки. Такі кошти платник міг використовувати на виробничі та інші цілі розвитку. Відповідно до прийнятих у 2016 році змін, платник податку залишає собі не всю суму ПДВ, а лише частину, яку використовує виключно у виробництві сільськогосподарської продукції, а решту суми ПДВ – перераховує до бюджету. Причому, за операціями з продукцією тваринництва, у тому числі скотарства, до державного бюджету перераховується 20 % суми ПДВ, а 80 % - залишається на спеціальних рахунках сільськогосподарських підприємств.

Це призводить до того, що формуються додаткові доходи, які, як правило, не враховуються при розрахунках показників доходності та ефективності виробництва окремих видів продукції, галузей та підприємств у цілому. Так, основним результативним показником реалізації сільськогосподарської продукції є чистий дохід (виручка), яка не включає ПДВ, нарахованого на продану продукції. Такий дохід можна розглядати, як нетто-дохід, очищений від непрямих податків. При формуванні витрат і собівартості продукції вартість придбаних товарно-матеріальних цінностей списується на виробництво також без урахування податку на додану вартість, який сплачено постачальникам і який формує податковий кредит платника ПДВ.

Такі витрати, на наш погляд, можна визначити як нетто-витрати і нетто-собівартість. Відповідно, обчислений на основі чистого доходу (виручки) та нетто-витрат, прибуток буде теж характеризувати фінансовий результат, звільнений від непрямих податків.

При сплаті ПДВ на умовах спеціального режиму оподаткування, який діє для сільськогосподарських підприємств, формується

додатковий дохід, який може істотно впливати на фінансовий стан підприємства та на формування його фінансових результатів.

В цілому по підприємству додатковий дохід, отриманий від спецрежиму ПДВ відображають у Звіті про фінансові результати, але формується цей дохід по кожному виду продукції, який реалізується і підпадає під дію спеціального режиму оподаткування. У зв'язку з цим виникає необхідність поряд з показниками нетто-доходу, нетто-витрат та нетто-прибутку визначати показники бруто-доходу, бруто-витрат та бруто-прибутку.

Відповідно, бруто-доходи дорівнюватимуть сумі чистого доходу (виручки) та сумі податку на додану вартість. Бруто-витрати становитимуть суму витрат та суми податку на додану вартість. Оцінка ефективності за показниками буде надавати додаткову інформацію щодо ефективності державної підтримки сільськогосподарських підприємств через дію спеціального режиму оподаткування податком на додану вартість сільськогосподарських товаровиробників.

Наприклад, нетто-ефективність було розраховано наступним чином. За даними Державної служби статистики України у 2014 році налічувалось 124 господарства, що займаються розведенням ВРХ з метою одержання приросту, з них 113 підприємств були збитковими або 91 %. Виробництвом молока займались 125 сільськогосподарських підприємств, з них збитковими були 52 підприємства або 42 %.

В цілому по молочному та м'ясному скотарству прибутковими є 48 сільськогосподарських підприємства або 38 %, і відповідно збитковими 77 господарств або 62 %. З урахуванням ефекту дії спецрежиму ПДВ дана структура змінилась. З даних синтетичного та аналітичного обліку можна визначати показники бруто-ефективності по окремому підприємству. В умовах відсутності інформації нами було прийнято, що 10 % з усіх кормів є покупними.

Так, у молочному скотарстві кількість збиткових господарств зменшилась до 38 господарств або 30 % із 125 господарств в цілому, а в м'ясному скотарстві це число знизилось із 113 до 99 господарств або 80 % із 124 досліджуваних господарств, що займались виробництвом приросту ВРХ. При цьому рівень рентабельності сільськогосподарських підприємств у молочному скотарстві підвищився до із 17,7 % до 27,2 %, а в м'ясному скотарстві рівень збитковості зменшився із 55,2 % до 47,4 %.

З урахуванням дії спеціального режиму оподаткування в цілому по скотарству прибутковими стали 54 господарства або 43 % від

загальної кількості досліджуваних господарств, і відповідно збитковими 71 господарство або 57 %, що говорить про позитивну дію ефекту спецрежиму оподаткування ПДВ.

Державна підтримка має певний вплив на показники ефективності, але необхідно поряд з показниками нетто-ефективності визначати і показники бруто-ефективності.

Література.

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755–VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/2755-17>.

2. Опря Є. А. Спеціальні режими прямого оподаткування у сільському господарстві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 / Є. А. Опря ; Нац.- наук. центр «Інститут аграрної економіки» Українськ. акад. аграрних наук. – Київ, 2009. – 23 с.

3. Шматко О. Зміни в податковому законодавстві з 01.01.2015: огляд найсуттєвіших змін [Електронний ресурс] / [О. Шматко та ін.] // Бюлетень «Аксиома Консалтинг Груп». – 2015. – 19 с. – Режим доступу: <http://www.axiomaconsultinggroup.com/>

4. Лега О.В. Податок на додану вартість: документування та звітність / О.В.Лега // Вісник Харк. нац. техн. ун-ту сільського господарства імені Петра Василенка. – 2014. – Вип. № 150. – С. 210-217.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Мовчанюк А. В., к.е.н., викладач

Уманський національний університет садівництва

В умовах ринкової економіки особливо важливого значення набувають проблеми формування виробничих витрат у сільському господарстві, пов'язані зі специфікою галузі, а також з її місцем у системі народного господарства. В Україні, де аграрний сектор економіки є пріоритетним, дослідження обліку і формування виробничих витрат набувають особливої актуальності.

Значний внесок у вивчення та дослідження основних засад формування виробничих витрат в аграрному секторі економіки України внесли такі науковці, як В.Г. Андрійчук, П.С. Березівський,